

Stichting Pensioenfonds voor Fysiotherapeuten

Notitie

<i>aan</i>	Het bestuur van Stichting Pensioenfonds voor Fysiotherapeuten
<i>betreft</i>	Oordeel over het in 2009 gevoerde beleid
<i>van</i>	Het Verantwoordingsorgaan
<i>datum</i>	10 september 2010
<i>kenmerk</i>	BERRB.2010.PGF.NOT.1004222

INLEIDING

In 2007 heeft het bestuur de bestuursstructuur van het fonds in overeenstemming gebracht met de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur. Onderdeel hiervan was het opzetten van een verantwoordingsorgaan. Dit orgaan bestaat naast de drie bestuursleden van de Deelnemersvereniging Pensioenfonds Fysiotherapeuten uit twee leden die uit de verenigingsraad zijn verkozen, waarvan minimaal 1 gepensioneerde deelnemer.

Voorts heeft het bestuur in 2007 een reglement voor dit orgaan vastgesteld op basis van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur.

Hierbij zijn o.a. de minimale frequentie van het overleg met het bestuur, de te behandelen onderwerpen met betrekking tot het beleid en de verantwoording aan het verantwoordingsorgaan vastgesteld.

Op 27 juli 2010 is het beoordelingsproces met betrekking tot het in 2009 gevoerde bestuursbeleid, gestart in een bijeenkomst van het verantwoordingsorgaan. Ruim voor deze datum heeft het verantwoordingsorgaan kennis kunnen nemen van alle relevante documenten. Als laatste kwam hiervoor op 1 juli het jaarverslag beschikbaar. Het verantwoordingsorgaan heeft vragen aan het bestuur voorgelegd welke op 18 augustus gezamenlijk met het bestuur zijn besproken. Op 24 augustus heeft het verantwoordingsorgaan in een bijeenkomst haar oordeel geformuleerd.

Het verantwoordingsorgaan heeft inzage gekregen in alle door het verantwoordingsorgaan gewenste documenten, waaronder:

- het oordeel van het Intern Toezicht over het jaar 2009 en de reactie van het bestuur daarop;
- het jaarverslag over 2009 en het actuariële rapport van Towers Watson over 2009;
- de in 2009 geldende actuariële en bedrijfstechnische nota met daarbij de Verklaring beleggingsbeginselen;
- een overzicht van beleidsonderwerpen die in 2009 aan de orde zijn geweest;
- de risicoanalyse 2009;
- het herstelplan met onderliggende documenten;
- verslagen en onderliggende notities met betrekking tot beleggingsbeslissingen;
- eindrapport met betrekking tot een voorstel voor aanpassing van de pensioenregeling;
- correspondentie met Autoriteit Financiële Markten;

- het communicatiebeleidsplan, communicatiebegroting 2009, en evaluatierapportage communicatie 2009;
- de in 2009 geldende versie van statuten en pensioenreglement.

Gedurende het beoordelingsproces is geen overleg geweest met accountant en/of andere deskundigen.

Op basis van de documenten en de gesprekken met het bestuur is het verantwoordingsorgaan gekomen tot de navolgende bevindingen en aanbevelingen.

HET OORDEEL

Algemene indruk

Het verantwoordingsorgaan heeft op basis van de beoordeelde documenten en een gesprek met bestuurders kunnen constateren dat bestuur en commissies in 2009 zijn voortgegaan op de ingeslagen weg en een, positieve ontwikkeling hebben doorgemaakt, vooral op het gebied van deskundigheid en professionaliteit. De bestuurders geven blijk van toenemend procesbewust denken. Bestuur en commissies zijn in staat als *countervailing power* op te treden in de relatie met uitvoerders en adviseurs. Het bestuur is mede hierdoor in control met betrekking tot de ontwikkelingen binnen het pensioenfonds.

Hieronder geeft het verantwoordingsorgaan op specifieke onderdelen zijn bevindingen weer.

Bevindingen

Bestuur

Het verantwoordingsorgaan ziet een bestuur dat de in het bestuurlijk optreden een toenemende mate van professionaliteit aan de dag legt.

In 2009 is verdere invulling gegeven aan het ontwikkelen van procedures en procesbeschrijvingen, vooral op het gebied van besluitvorming en bestuurlijk functioneren, ook voor aspirant-bestuurders.

Deskundigheid is verdiept door het volgen van cursussen en het bijwonen van seminars. Niet alleen het bestuur, maar ook de aan het fonds verbonden commissies, halen daarnaast informatie met betrekking tot specifieke onderwerpen bij deskundige partijen om adviezen van uitvoerders en adviseurs beter te kunnen beoordelen.

Besluitvorming vindt plaats aan de hand van vaste lijnen en zijn daardoor transparant en weloverwogen.

Daarbij heeft het bestuur een open oog voor ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de effecten van genomen besluiten en waar nodig wordt eerdere besluitvorming dan bijgesteld.

Communicatie

Het verantwoordingsorgaan heeft kunnen vaststellen dat communicatie, een belangrijk onderdeel van de activiteiten van het fonds, langs vaste processen verloopt waarin aandacht is voor planning, uitvoering en evaluatie.

Jaarlijks wordt op advies van de communicatiecommissie een communicatiebeleidsplan door het bestuur vastgesteld. De invulling van het plan is door de communicatiecommissie voorzien van een zeer gedetailleerde begroting die ter goedkeuring aan het bestuur is voorgelegd. Het bestuur geeft een onafhankelijke externe partij jaarlijks de opdracht het uitgevoerde communicatiebeleidsplan te evalueren. Het bestuur heeft de middelen adequaat ingezet, zeker met betrekking tot de problematiek rond de dekkingsgraad en de economische crisis. De deelnemers werden door het fonds goed meegenomen in de ontwikkeling die specifiek op het fonds van toepassing waren.

Premievrijstelling bij Beroepsarbeidsongeschiktheid

Het verantwoordingsorgaan heeft tijdens haar onderzoek geen aanleiding gevonden tot opmerkingen over het in 2009 gevolgde beleid ten aanzien van premievrije pensioenopbouw bij blijvende beroepsinvaliditeit.

Beleggingen

Met instemming constateert het verantwoordingsorgaan dat de beleggingscommissie in navolging van het bestuur, in 2009 een verdere professionalisering van haar taakuitoefening heeft nagestreefd. Het verantwoordingsorgaan ziet dat onder de nieuwe voorzitter, benoemd per 01-04-2009, de beleggingscommissie nieuwe wegen is ingeslagen waardoor meer invloed kan worden uitgeoefend op het beleid. Dit komt tot uiting in de start van het in kaart brengen van complexe processen, het actief verdiepen van de deskundigheid en het kritisch toetsen van adviezen met als doel het optimaliseren van het gewenste resultaat. De commissie wordt daardoor beter in staat haar taken uit te oefenen, waaronder het adviseren van het bestuur en het toezien op de uitvoering van het vermogensbeheer. De vorig jaar al door het verantwoordingsorgaan gesignaleerde verschuiving van de focus, van uitvoeren naar adviseren en monitoren, heeft zich in 2009 nog verder doorgezet.

Renteafdekking

Het verantwoordingsorgaan heeft in vervolg op haar bevindingen over het in 2008 gevoerde beleid, onderzoek gedaan naar het proces met betrekking tot renteafdekking. Zoals feitelijk alle pensioenfondsbesturen was het bestuur out of control bij de aanvang van de kredietcrisis in 2008. Het bestuur heeft in 2009 getracht weer grip te krijgen door besluitvorming over renteafdekking. Daarbij liet het bestuur zich uitvoerig informeren met onder andere wetenschappelijke informatie. Aan het onderwerp renteafdekking werden in 2009 en begin 2010 extra bestuursbijeenkomsten besteed; de einddiscussie van dit proces had plaats in februari 2010 en resulteerde in een besluit tot gefaseerde afdekking tot maximaal 50% van het vermogen. Het bestuur heeft aangegeven welke leerpunten zich tijdens dit proces hebben voorgedaan. Die leerpunten waren het durven loslaten van procedures indien omstandigheden dit verlangen; het in kaart brengen van alle aspecten van een voorgenomen besluit, inclusief het kostenaspect en het bewust nastreven van het optimale resultaat. Dit getuigt naar mening van het verantwoordingsorgaan van een zelfreflecterend vermogen bij het bestuur. Procesmatig is de besluitvorming in de ogen van het verantwoordingsorgaan correct verlopen en is het beoogde doel (het beschermen van pensioenaanspraken en -rechten) zo goed mogelijk veiliggesteld. Met betrekking tot het tijdsplan is het verantwoordingsorgaan van mening dat besluitvorming sneller had kunnen plaatsvinden.

Herstelplan

Het verantwoordingsorgaan constateert dat de in het herstelplan genomen maatregelen in 2009 het gewenste effect hebben gehad. Bij de besluitvorming zijn de belangen van de verschillende partijen evenwichtig benaderd. Het verantwoordingsorgaan acht de besluitvorming adequaat. Het heeft de overtuiging dat het bestuur de ontwikkelingen in 2010 goed volgt en vasthoudt aan het gestelde ambitieniveau wat betreft het rendement.

Pension Fund Governance

Het verantwoordingsorgaan heeft de bestuurlijke activiteiten op het gebied van Pension Fund Governance besproken, in het bijzonder de risicoanalyse die volgens de FIRM methode (aanbevolen door De Nederlandsche Bank) wordt uitgevoerd. Op basis van de voorbereidende werkzaamheden van de commissie Pension Fund Governance kan het bestuur besluiten het eerder vastgestelde beleid bij te stellen. Het verantwoordingsorgaan ziet dat het bestuur zich bewust is van risico's en conform maatregelen treft, zoals met betrekking tot draagvlak. Naar aanleiding van de risicoanalyse 2009 heeft het bestuur besloten zich te verdiepen in staartrisico's (dit zijn risico's waarvan de kans dat ze optreden statistisch gezien uiterst klein is, maar die zeer ernstig zijn als ze onverhoopt optreden.) Dit proces werd nog niet afgerond in 2009.

Het verantwoordingsorgaan heeft geen aanleiding gevonden tot het maken van verdere opmerkingen.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het verantwoordingsorgaan heeft tijdens haar onderzoek geen aanleiding gevonden tot opmerkingen over het gevoerde beleid met betrekking tot maatschappelijk verantwoord beleggen.

Relatie Fonds en Uitvoeringsorganisaties

Het verantwoordingsorgaan heeft vastgesteld dat het bestuur uitvoerder en vermogensbeheerders kritisch volgt aan de hand van de periodieke rapportages over de uitvoering van de verstrekte opdrachten. Als gevolg van aangescherpte procedures worden verstrekte adviezen kritisch tegen het licht gehouden.

Voortgang

Het verantwoordingsorgaan heeft hierbij vóór 1 november zijn oordeel gegeven. Dit oordeel zal samen met de reactie van het bestuur worden gepubliceerd op de website www.fysiopensoen.nl en worden opgenomen in het eerstvolgend jaarverslag.

Samenstelling Verantwoordingsorgaan:

De heer J.J.H. Poen, voorzitter

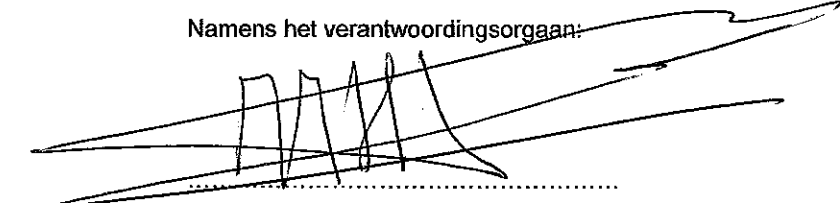
De heer F.T.M. van den Bouwhuijsen

De heer F.A. van Dijk

De heer D.J. Driesens

Mevrouw E. Visser

Namens het verantwoordingsorgaan:

J.J.H. Poen, voorzitter